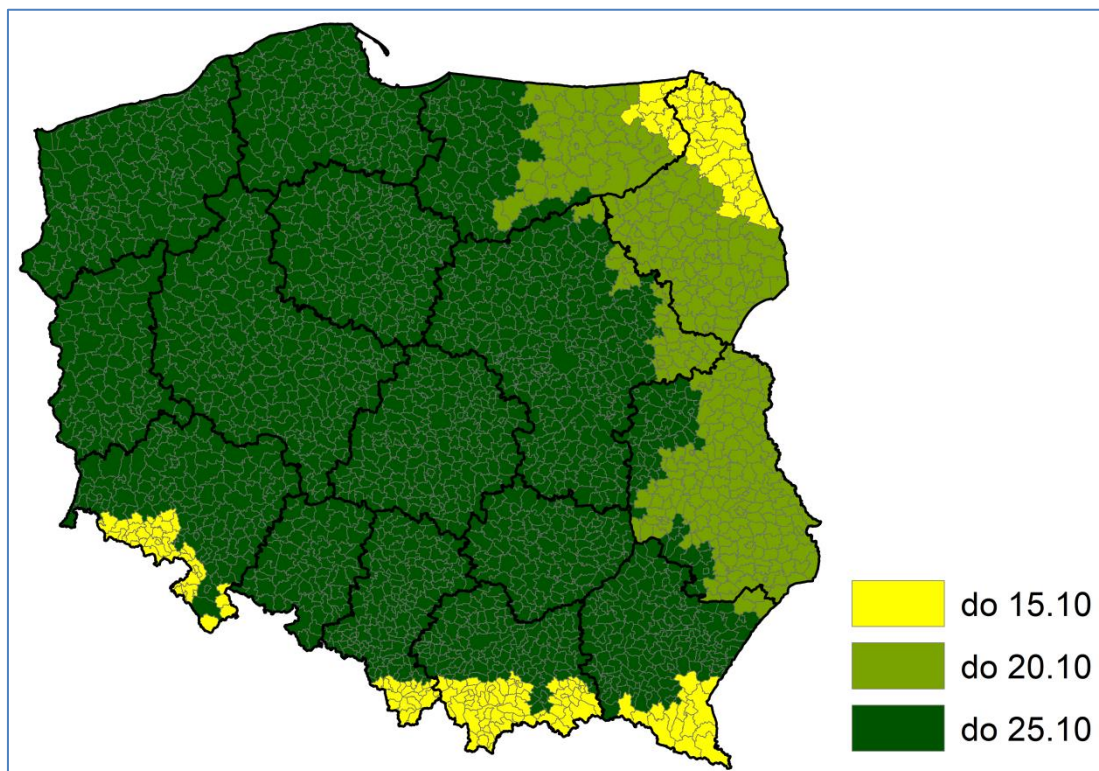

Ograniczenia w stosowaniu nawozów

Dopuszczalne terminy stosowania nawozów

Rodzaj nawozów Rodzaj gruntów	Nawozy azotowe mineralne i nawozy naturalne płynne	Nawozy naturalne stałe
Grunty orne	1 marca – 20 października	1 marca – 31 października
Grunty orne na terenie gmin objętych wykazem stanowiącym załącznik nr 2 do Programu	1 marca – 15 października	
Grunty orne na terenie gmin objętych wykazem stanowiącym załącznik nr 3 do Programu	1 marca – 25 października	
Uprawy trwale	1 marca – 31 października	1 marca – 30 listopada
Uprawy wieloletnie		
Trwale użytki zielone		

Zróżnicowanie terminów stosowania nawozów

Akceptowalne przekroczenie terminu jesiennego stosowania nawozów

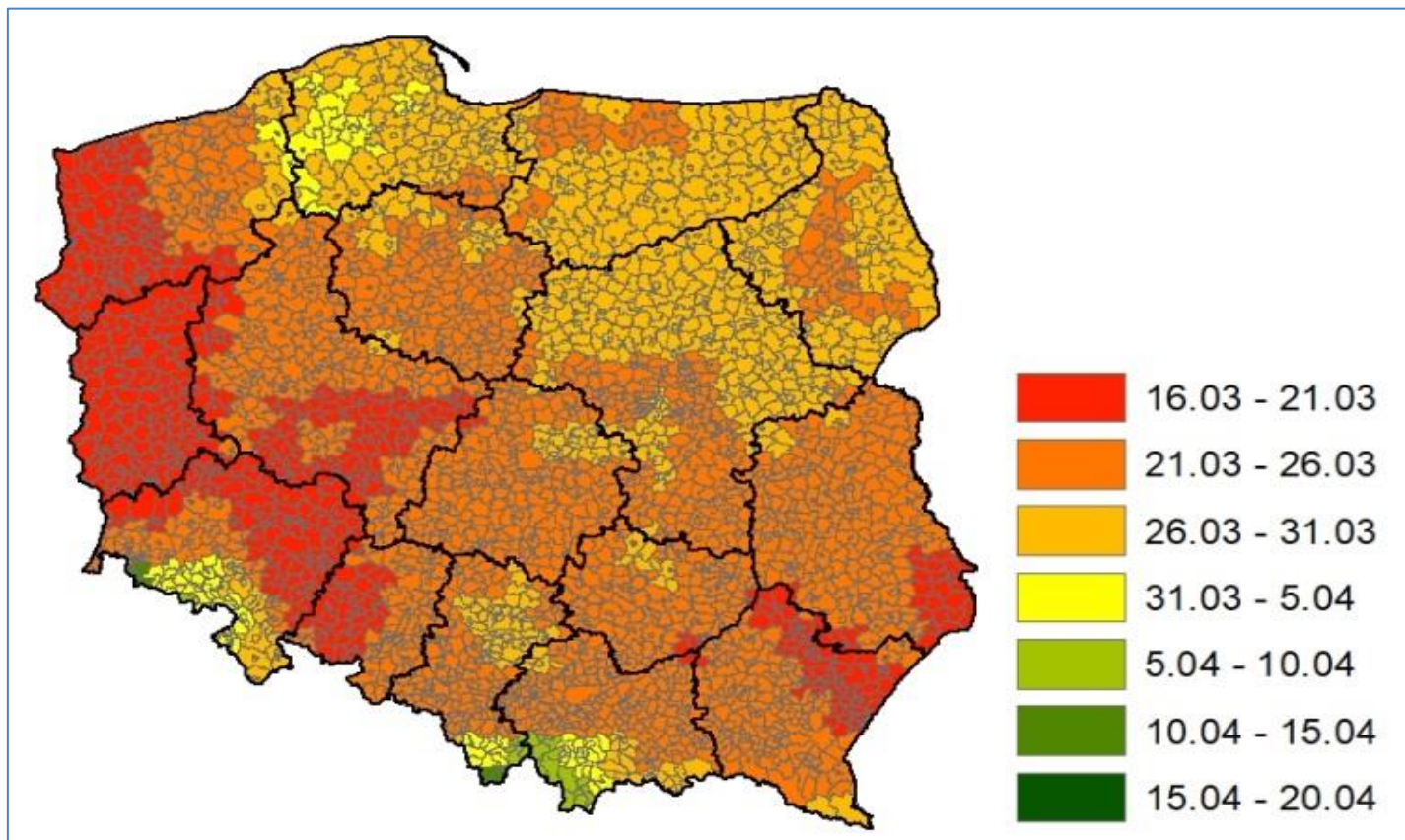
- 1) termin nie dotyczy podmiotów, które będą zakładać uprawy jesienią po późno zbieranych przedplonach, buraku cukrowym, kukurydzy lub późnych warzywach. Dopuszczalna dawka azotu w wieloskładnikowych nawozach dla zakładanych upraw nie może przekroczyć dawki 30 kg N/ha. Należy szczegółowo udokumentować termin zbioru, datę stosowania nawozu, zastosowane nawozy i ich dawkę oraz termin siewu jesiennej uprawy
- 1) termin nie dotyczy podmiotów, które nie mogły dokonać zbiorów lub nawożenia, z uwagi na niekorzystne warunki pogodowe np. nadmierne uwilgotnienie gleby. Dla tych podmiotów termin graniczny stosowania nawozów to dzień 30 listopada

Warunki stosowania nawozów

- **Zabrania się stosowania nawozów na glebach zamrzniętych, zalanych wodą, nasyconych wodą, pokrytych śniegiem**
- **Dopuszcza się stosowanie nawozów na glebach, które rozmarzają co najmniej powierzchniowo w ciągu dnia**

Podstawy wyznaczenia daty początku aplikacji nawozów wiosną

Średnia data początku okresu wegetacyjnego w latach 2007-2016
źródło: Aleksandra Król, Jerzy Kozyra

Wymagane odległości od wód mogą być zmniejszone o 50% jeśli stosowane są przyjazne metody aplikacji nawozów lub „dzielone” dawki N

Na terenach o dużym nachyleniu > 10%

- * **Zabrania się stosowania** nawozów na terenach o dużym nachyleniu w kierunku wód powierzchniowych w odległościach zwiększonych o 5 m

Na pozostałej części pola należy:

- * rozdzielić dawki nawozów azotowych mineralnych (<100 kg N jednorazowo)
- * gruntach ornych dokonać ich bezpośredniej aplikacji do gleby lub przyorywać bądź wymieszać z glebą w ciągu 4 godz.
- * uprawiać pole w kierunku poprzecznym do nachylenia stoku stosując odkładanie skiby w górę o ile pozwala na to wielkość i usytuowanie działki

Plan nawożenia azotem

- **Obowiązkowy dla gospodarstw:**
 - a) **> 100 ha użytków rolnych**
 - b) **>50 ha upraw intensywnych na GO**
 - c) **>60 DJP**
 - d) **nabywających nawozy od podmiotów posiadających pozwolenia zintegrowane (> 40 000 stanowisk drobiu lub 2000 świń pow. 30 kg lub 750 macior)**
- plan nawożenia azotem opracowuje się na podstawie **bilansu azotu** w sposób określony w załączniku do Programu
- w gospodarstwach, które są zobowiązane do opracowania planu nawożenia azotem **nie stosuje się wyższych dawek azotu** niż wynikające z planu
- podmioty prowadzące chów > 40 000 stanowisk drobiu lub 2000 świń pow. 30 kg lub 750 macior **uzyskują opinię oschr i doręczają ją** wraz z planem nawożenia wójtowi i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska **nie później niż do dnia rozpoczęcia stosowania nawozów**

Lista upraw intensywnych w produkcji polowej

- **Pszenice – 150 kg N/ha**
- **Pszenżyto – 130 kg N/ha**
- **Żyto mieszańcowe - 100 kg N/ha**
- **Kukurydza - 170 kg N/ha**
- **Rzepak - 170 kg N/ha**
- **Burak cukrowy - 150 kg N/ha**
- **Burak pastewny - 150 kg N/ha**
- **Ziemniak późny - 120 kg N/ha**

Metoda planowania nawożenia

- **Uproszczony bilans azotu:**

Dawka nawozów min. = (zapotrzebowanie roślin na azot – N z innych źródeł) / współczynnik wykorzystania N z nawozów

dawka $N_{\min.}$ = plon osiągalny w gospodarstwie rolnym [t/ha] x pobranie jednostkowe azotu [kg N/t] (wg. tabeli 10) – \sum N z innych źródeł x równoważnik nawozowy – korekta dla roślin uprawianych po przedplonach lub międzyplonach bobowatych (wg. tabeli 12)/0,7 (współczynnik wykorzystania N z nawozów mineralnych)

„inne źródła N” – azot glebowy, nawozy naturalne i organiczne, odpady itp.

- Na słomę pozostawioną do zaorania można zastosować dodatkowo nie więcej niż 30 kg N/ha, o ile stanowisko przeznaczone jest pod zasiew ozimin.

Pobranie jednostkowe azotu przez rośliny

Gatunek rośliny	Pobranie N kg/t
Owies	22,2
Pszenica jara	27
Pszenica ozima	27
Pszenżyto	27
Żyto	24

tab. 10 załącznik 8 do Programu „azotanowego”

Nawozy naturalne w planie nawożenia

- 1. Obliczenie dopuszczalnej dawki nawozów naturalnych =
170 kg N/ha: zawartość N(kg/t lub kg/m³) (wg. tabeli 9 zał. 6 Programu lub
wg wyników analizy chemicznej)**
- 2. Rozplanowanie dystrybucji nawozów naturalnych na pola w
gospodarstwie**

Równoważniki nawozowe azotu z różnych źródeł

Źródło azotu	Termin stosowania	
	jesień	wiosna
Obornik		
Bydło	0,35	0,40
Świnie	0,40	0,45
Drób nieśny	0,40	0,45
Drób rzeźny	0,45	0,50
Pozostałe przeżuwacze, konie, zwierzęta futerkowe roślinożerne	0,30	0,35
Dowolny obornik w drugim roku po zastosowaniu	0,15	

tab. 11 załącznik 8 do Programu „azotanowego”

Zasoby azotu mineralnego wiosną w warstwie gleby 0-60 cm (kg N/ha)

Kategoria agronomiczna gleby			
bardzo lekka	lekka	średnia	ciężka
49	59	62	66

*) Do obliczeń można podane w tabeli wartości zastąpić wynikami badania wiosną N_{\min} dla działki rolnej

tab. 12 załącznik 8 do Programu „azotanowego”

Ilość azotu działającego pozostającego po uprawie roślin bobowatych

Rodzaj przedplonu	Bobowate w czystym siewie		Bobowate w mieszankach z trawami lub zbożami		Przyorane liście roślin korzeniowych
	plon główny	międzyplon	plon główny	międzyplon	
Przyorane resztki późniwne	30 kg	15 kg	20 kg	10 kg	25 kg
Przyorane całe rośliny na zielony nawóz	łąbin żółty – 74 kg Groch – 77 kg Seradela – 65 kg Pozostałe – 60 kg	Koniczyna czerwona – 30 kg Koniczyna biała – 27 kg Seradela – 33 kg Pozostałe – 30 kg	50 kg	20 kg	–

tab. 13 załącznik 8 do Programu „azotanowego”

Maksymalne dawki azotu

- W gospodarstwach rolnych, których nie dotyczy obowiązek opracowania planu nawożenia nawozy należy stosować w takich dawkach, aby nie przekraczać maksymalnych ilości azotu wskazanych w załączniku do Programu
- Jeżeli w gospodarstwach rolnych, których nie dotyczy obowiązek opracowania planu zostanie on dobrowolnie opracowany wówczas gospodarstwa te mogą stosować dawki nawozów zgodnie z opracowanym planem

Rodzaj uprawy	Maksymalne ilości azotu działającego ze wszystkich źródeł (N kg/ha)**)
Gryka	100
Jęczmień jary browarny	80
Jęczmień jary pastewny	140
Jęczmień ozimy	140
Kukurydza na ziarno	240
Mieszanki zbożowe na ziarno	140
Mieszanki zbożowo-strączkowe na ziarno	100
Owies	120
Pszenica jara	160
Pszenica ozima	200
Pszenżyto	180

tab. 14 załącznik 9 do Programu „azotanowego”

Dokumentacja

- Do prowadzenia dokumentacji nawożenia azotem zobowiązane są podmioty:
 - gospodarujące na powierzchni większej lub równej **10 ha UR**
 - utrzymujące zwierzęta gospodarskie w liczbie większej lub równej **10 DJP** wg stanu średniorocznego
- Dokumentację można prowadzić w formie zapisów własnych, arkuszy lub dzienników, książki nawozowej. Można również prowadzić dokumentację w postaci elektronicznej
- Dokumentację należy przechowywać przez **3 lata** od dnia jej sporządzenia.

Promocja Programu

start

nawożenie
uprawnawozy
naturalneczym
nawozićprogram
azotanowyograniczanie
skutkówregulacje
prawne

K₂O
N
MgO
P₂O₅

Racjonalna
gospodarka nawozami

Dobre Praktyki Rolnicze

Racjonalna gospodarka nawozami

Nawożenie jest jednym z najważniejszych czynników plonotwórczych, a jednocześnie jest zabiegiem wysoce kosztochłonnym.

Dlatego też nawozy muszą być stosowane umiejętnie. Aplikacja nawozów w potrzebnej ilości, we właściwym czasie i w odpowiedni sposób zapewnia ich dobre wykorzystanie przez rośliny, co decyduje o wysokiej efektywności i opłacalności nawożenia.

Wysoki stopień wykorzystania składników przez rośliny ogranicza ich straty z rolnictwa. Dla producenta rolnego ma to konkretny wymiar finansowy (strata 1 kg składnika kosztuje rolnika obecnie ponad 4 zł). Można łatwo obliczyć, że przy dawce azotu równej 70 kg N/ha i wykorzystaniu na poziomie 50% (przeciętne wartości w rolnictwie polskim) z 1 ha użytków rolnych tracimy 35 kg N/ha czyli ok. 140 zł z 1 ha.

Rozpraszanie składników nawozowych poza agrosystemy pól uprawnych to nie tylko straty finansowe ponoszone przez rolników, ale także zagrożenie dla środowiska przyrodniczego, a w szczególności środowiska wodnego. Całkowite wyeliminowanie strat składników nie jest możliwe, ale ich znaczące ograniczenie – tak.

Temu służą dobre praktyki w nawożeniu, którym poświęcona jest ta strona. Stosowanie zasad dobrej praktyki gwarantuje oszczędne i przyjazne dla środowiska zarządzanie nawożeniem.

Na tej stronie zamieszczamy wszelkie informacje o tym: jak, ile, czym i kiedy nawozić aby uzyskać dobry plon i nie zanieczyszczać środowiska, a jednocześnie postępować zgodnie z przepisami polskiego prawa i regulacjami międzynarodowymi.

STOP
STRATOM
AZOTU
I FOSFORU

english version

Nawożenie upraw
rolnych

Nawozy naturalne

Rynek nawozów

Program azotanowy

Ograniczanie skutków
nawożenia

Prawo w zakresie
nawożenia

Licznik odwiedzin:

33073

Dziękuję za uwagę